

Rozšírenie EÚ

Prístup na trh práce a povolenie k pobytu v Rakúskej republike

Sedemročné prechodné obdobie týkajúce sa voľného pohybu pracovníkov v rámci EU pre občanov, ktorých krajiny k 1. máju pristúpili do Európskej únie vypršalo. Sú to nasledovné štáty: Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Slovensko, Slovinsko, Česko a Maďarsko.

Pracovné sily týchto členských štátov (a ich rodinní príslušníci¹) sa môžu od 1. mája 2011 voľne pohybovať na pracovnom trhu a nepotrebujú pre závislú zárobkovú činnosť žiadne povolenie. Na žiadosť je možné vydať potvrdenie (Ausnahmestätigung - potvrdenie o výnimke) z úradu práce, hoci to nie je pre prijatie do zamestania nevyhnutné.

Občania Bulharska a Rumunska, ktorých krajiny vstúpili do Európskej únie 1. januára 2007, aj naďalej podliehajú prechodnému obdobiu. To znamená, že štátni príslušníci týchto krajín, ktorí nevykonávajú samostatnú zárobkovú činnosť, nemôžu v Rakúsku pracovať automaticky bez špeciálneho povolenia!!!

Napriek tomuto obmedzeniu existujú pre občanov Rumunska a Bulharska úľavy:

Určité osoby, na základe ich osobného stavu (napr. ako manžel/manželka¹ alebo registrovaný/á partner/partnerka alebo dieťa rakúskeho štátneho občana/občianky, atď.) sú vyňatí z pracovného zákona pre cudzincov a nepotrebujú žiadne pracovné povolenie.

Určité činnosti (napr. duchovný/duchovná, univerzitný asistent/asistentka, diplomat/diplomatka atď.) a niektoré činnosti vyžadujúce kompletne poistenie (napr. ošetrovateľ/ošetrovateľka v súkromných domácnostiach, reklamný roznášateľ/roznášateľka a doručovateľ/doručovateľka denníkov alebo periodických tlačív) sú tiež oslobodené od pracovného povolenia. Žiaci a študenti majú nárok na vydanie povolenia na pracovnú činnosť [Beschäftigungsbewilligung] bez preverovacích obmedzení úradu práce a to do určitého počtu hodín v týždni. Okrem toho určití odborní pracovníci dostanú ľahšie pracovné povolenie, toho času v 67 povolaniach (pozri dole), respektíve v zdravotníckej a ošetrovateľskej oblasti. Pri udeľovaní pracovného povolenia v rámci kontingentu budú taktiež uprednostňovaní občania nových členských štátov EU.

Okrem toho sa môžu nasledujúce osoby voľne pohybovať na pracovnom trhu a majú právo na voľný výber pracovného miesta na území celého Rakúska:

- Všetci občania menovaných krajín, ktorí boli v deň vstupu do Európskej únie legálne zamestnaní respektíve boli zamestnaní nepretržite minimálne 12 mesiacov (napr. s povolením na pracovnú činnosť [Beschäftigungsbewilligung], s preukazom o oslobodení [Befreiungsschein], s vhodným povolením o pobyte, atď.).
- Všetci občania menovaných krajín, ktorí spĺňajú požiadavky pre udelenie preukazu o oslobodení [Befreiungsschein] ako napr.: (napr. bývalý manžel/manželka alebo registrovaný/á partner/partnerka alebo dieťa rakúskeho štátneho občana/občianky, atď.)
- Všetci občania menovaných krajín, ktorí sa môžu preukázať tým, že sú posledných 5 rokov nepretržite legálne na území Rakúska a disponujú pravidelným príjmom z legálnej pracovnej činnosti.
- Manžel/manželka (taktiež registrovaný/á partner/partnerka) a deti do 21. roka života (alebo aj staršie, ak im je poskytované výživné) hore uvedených osôb, ak majú spolu s nimi legálne trvalé bydlisko na území Rakúska

Potvrdenie o voľnom pracovnom pohybe [Freizügigkeitsbestätigung] vydáva regionálny úrad práce. Pracovné povolenia, ktoré už boli vystavené (napr. preukaz o oslobodení [Befreiungsschein], potvrdenie o stálom usadení sa [Daueraufenthalt-EG] si ponechávajú svoju platnosť a nemusia sa vymeniť za potvrdenie o voľnom pracovnom pohybe [Freizügigkeitsbestätigung].

Potvrdenie o voľnom pracovnom pohybe pre Bulharských a Rumunských občanov, manžel/manželka / tiež registrovaný/á partner/partnerka, alebo neplnoleté deti občanov tretích štátov:

Tieto osoby majú tiež nárok na vydanie dokladu o voľnom pracovnom pohybe [Freizügigkeitsbestätigung] pokiaľ sa osoba tretieho štátu môže preukázať s pobytovou kartou červená-biela-červená [„Rot-Weiß-Rot – Karte“], plus - červená-biela-červená [„Rot-Weiß-Rot – Karte plus“], modrá karta – EU [„Blaue – Karte EU“], potvrdením o neobmedzenom usadení [“Niederlassungsbewilligung – unbeschränkt“], trvalým pobytom [„Daueraufenthalt – EG“], potvrdením o usadení sa [Niederlassungsnachweis], alebo je táto osoba azylantom a majú spolu legálne trvalé bydlisko na území Rakúska.

Pokiaľ osoba tretieho štátu spĺňa požiadavky na vydanie preukazu o oslobodení [Befreiungsschein] majú hore menovaní rodinní príslušníci tiež nárok na vydanie dokladu o voľnom pracovnom pohybe [Freizügigkeitsbestätigung] a to po roku legálneho spolunažívania.

Príloha: Listina profesií, ktoré podliehajú nariadeniu pre pracovné povolenia pre odborné pracovné sily

Murár, štukatér, tesár, betonár, dlaždič, robotník inžinierskych stavieb, pokrývač, obkladač, sklenár, stavebný klampiar, montér vzduchotechniky, stavebný stolár, nábytkár/ nábytkový stolár, lakýrnik, kováč, umelecký kováč, stavebný zámočník, strojný zámočník, zámočník, technik poľnohospodárskych strojov, technik stavebných strojov, nástrojár a strihač, sústružník, opravár motorových vozidiel, elektroinštalatér, elektromontér, strojník stavebných strojov a žeriavnik, pracovník servisnej stanice, stavebný technik (so stredoškolským vzdelaním), stavebný technik (s vysokoškolským vzdelaním), strojný inžinier (so stredoškolským vzdelaním), strojný inžinier (s vysokoškolským vzdelaním), mechanik silnoprúdových zariadení (so stredoškolským vzdelaním), mechanik silnoprúdových zariadení (s vysokoškolským vzdelaním), technik – kúrenár (so stredoškolským vzdelaním), technik – kúrenár (s vysokoškolským vzdelaním), technik pre spracovanie dát (so stredoškolským vzdelaním), technik pre spracovanie dát (s vysokoškolským vzdelaním), servisný technik (so stredoškolským vzdelaním), servisný technik (s vysokoškolským vzdelaním), vodič motorových vozidiel, letiskový pracovník a dispečer, výrobca motorových vozidiel, očný optik, technik v pneuservise, mäsiar, kuchár v reštaurácii, kamenár a umelecký kamenár, pokrývač strešných krytín/ klampiar, pokladač podlahy, zhotoviteľ poľnohospodárskych strojov, stavebný stolár a nábytkár/ nábytkový stolár, pracovník pri spracovaní plastov, poisťovací makléř, obchodný zástupca, technik stavebných strojov, elektrotechnik, technik pre kúrenie, vývojový technik, technik riadenia, projektový a servisný technik, materiálový kontrolór, rozpočtár, mzdový účtovník a účtovník, obrábač strojov, špecialista pre marketing a obchod, zvärač, montér izolácií, vodoinštalatér, plynoinštalatér, montér plynu-centrálneho kúrenia a vody, potravinový producent.

POVOLENIE K POBYTU

Požiadavky:

Na základe smerníc voľného sťahovania sa³ sú občania menovaných krajín oprávnení dostať povolenie k pobytu na viac ako 3 mesiace ak:

1. sú v Rakúsku živnostníci alebo zamestnanci
2. majú pre seba a pre svojich rodinných príslušníkov¹ dostatočne zabezpečené životné náklady a zdravotné poistenie natoľko, aby nemuseli byť odkázaní na dávky sociálnej pomoci, alebo
3. ich hlavným účelom pobytu je absolvovať vzdelanie vrátane odbornej prípravy na povolanie v jednej z verejných škôl alebo v súkromných školách s právnym uznaním a taktiež vo vzdelávacom zariadení a spĺňajú požiadavku číslo 2.

Povolenie na pobyt a potvrdenie trvalého pobytu:

Všetci občania menovaných členských krajín Európskej únie (tiež rodinní príslušníci¹ a iní rodinní príslušníci², ktorí pochádzajú zo štátov Európskej únie), ktorí sa viac ako 3 mesiace zdržujú na území Rakúska, potrebujú **povolenie na pobyt**⁴ [Anmeldebescheinigung], ktoré vydáva Magistrát [MA 35]. Je nutné oň požiadať počas štyroch mesiacov od dátumu ich príchodu na Magistráte [MA 35]. Zhlásenie trvalého pobytu [Meldezettel] do 31.12.2005 platí naďalej ako povolenie na pobyt. Pri splnení horeuvedených požiadaviek bude toto povolenie k pobytu vydané Magistrátom 35.

Títo občania Európskej únie nadobudnú po piatich rokoch legálneho a nepretržitého pobytu na území spolkovej oblasti právo na trvalý pobyt a to nezávisle od ďalších vyžadovaných menovaných požiadaviek. Im sa na žiadosť po preverení dĺžky pobytu neodkladne vystaví **potvrdenie ich trvalého pobytu**. Neprítomnosť z určitého dôvodu do určitej doby nepreruší legálny pobyt. Určité osoby môžu potvrdenie trvalého pobytu obdržať aj pred uplynutím päťročnej lehoty.

Do nadobudnutia práva na trvalý pobyt musia byť **zásadne** splnené hore uvedené požiadavky. Právo na pobyt pre rodinných príslušníkov a iných rodinných príslušníkov ostáva naďalej aj v prípade rozvodu alebo zrušenia manželstva, smrti alebo pri vyst'ahovaní sa osoby, ktorá zlúčila rodinu.

Tieto zmeny okolnosti (zaniknutie rodiny) a tiež zániknutie hore uvedených požiadaviek sa musia oznámiť úradu. Overte si ešte pred oznámením či spĺňate uvedené požiadavky!!!

Pobytové karty a trvalé pobytové karty

Ak sa občania z tretích štátov, ktorí sú rodinnými príslušníkmi legálne usadených občanov Európskej únie viac ako 3 mesiace zdržiavajú na území Rakúska, potrebujú najskôr z úradu [MA 35] **pobytovú kartu** [Aufenthaltskarte]. Je nutné o ňu požiadať počas štyroch mesiacov od dátumu ich príchodu na Magistráte [MA 35]. Pri splnení hore uvedených požiadaviek bude úradom vystavená pobytová karta na obdobie 5 rokov alebo na plánovanú kratšiu dobu pobytu.

Občania z tretích štátov, ktorí hore uvedené požiadavky naďalej spĺňajú, nadobudnú právo na trvalý pobyt, ak sa legálne nepretržite zdržiavajú na území spolkovej oblasti. Im sa na žiadosť po preverení požiadavok vystaví **trvalá pobytová karta**⁵ [Daueraufenthaltskarte] na dobu desiatich rokov. Žiadosť sa musí podať pred uplynutím platnosti pobytovej karty. Neprítomnosť z určitého dôvodu do určitej doby nepreruší legálny pobyt. Určité osoby môžu potvrdenie obdržať aj pred uplynutím päťročnej lehoty.

Do nadobudnutia práva na trvalý pobyt musia byť **zásadne** splnené hore uvedené požiadavky. Právo na pobyt pre rodinných príslušníkov ostáva naďalej v prípade rozvodu alebo zrušenia manželstva, smrti alebo pri vyst'ahovaní sa osoby, ktorá zlúčila rodinu v prípade ak: sám spĺňa hore uvedené požiadavky a za určitých podmienok (napr. minimálna dĺžka manželstva, minimálna dĺžka pobytu, atď). Pokiaľ by nespĺňali tieto požiadavky, môže sa zahájiť proces, ktorý ukončí pobyt. Ak sa neukončí, bude týmto osobám udelené „povolenie na pobyt – neobmedzené“ [Niederlassungsbewilligung – unbeschränkt].

Rodinní príslušníci musia tieto okolnosti ako napr. zániknutie rodiny, smrť alebo vyst'ahovanie sa osoby ktorá zlúčila rodinu z Európskej únie, oznámiť úradu. Overte si ešte pred oznámením či spĺňate uvedené požiadavky!!!

Pobytové vízum pre ďalších príbuzných² z tretích štátov:

Pre ďalších príbuzných z tretích štátov môže byť na žiadosť udelné „**povolenie na pobyt – príbuzný**“ [Niederlassungsbewilligung – Angehöriger] bez kvóty, keď sú splnené požiadavky na pobytové vízum. Osoba, ktorá zlučuje rodinu musí každopádne odovzdať prehlásenie o ručení [Haftungserklärung].

Prvá žiadosť sa spravidla podáva v zahraničí. Pri možnosti bezvízového vstupu do Rakúska alebo v určitých prípadoch sa môže podať žiadosť aj na území krajiny [MA 35]. Predĺženie žiadosti sa musí podať pred uplynutím platnosti povolenia na pobyt na Magistráte [MA 35]. Žiadosti podané po uplynutí platnosti sa považujú za žiadosti prvé.

Od 1.7.2011 musia byť predložené zodpovedajúce znalosti nemeckého jazyka pred prvým usadením sa (A1 niveau) a tiež počas doby ďalšieho pobytu (A2 niveau počas dvoch rokov).

Na obdržanie povolenia „**trvalého pobytu**“ [Daueraufenthalt - EG] je potrebné dosiahnuť znalosť nemeckého jazyka na úrovni B1. Niektoré osoby sú od tejto povinnosti oslobodené (napr. nepľnoleté deti atď) alebo platí táto povinnosť ako dosiahnutá a to v prípade ukončenia určitého školského vzdelania.

„**Povolenie na pobyt – príbuzný**“ sa udeľuje počas prvých 2 rokov na 1 rok. Nasledovné povolenie k pobytu bude udelené na 3 roky, pokiaľ sú naďalej splnené požiadavky a znalosti nemeckého jazyka zodpovedajú úrovni A2.

Po uplynutí 5 – ročného nepretržitého pobytu môže byť udelené pobytové vízum „**Trvalý pobyt**“ [Daueraufenthalt – EG], pokiaľ sú naďalej splnené požiadavky a znalosti nemeckého jazyka zodpovedajú úrovni B1.

Pobytové vízum „**Trvalý pobyt**“ zahŕňa voľný vstup na pracovný trh.

V prípade, že sa chce osoba, ktorá vlastní „**Povolenie na pobyt – príbuzný**“ zamestnať pred obdržaním pobytového víza „**Trvalý pobyt**“, musí prestúpiť na pobytové vízum „**Povolenie na pobyt**“ [Niederlassungsbewilligung]. Na tento prestup je potrebné **oprávnenie** podľa pracovného zákona pre cudzincov a taktiež je predpokladom kvóta. Tento prestup je veľmi zložitý.

Status príbuzenstva môže kedykoľvek zaniknúť a to keď občan Európskej únie z rôznych dôvodov (napr. rozvod, smrť osoby, ktorá zlúčila rodinu, atď...) ako ručiteľ zanikne.

V takýchto prípadoch môžu aj naďalej osoby ostať na území Rakúska len keď sami (prostredníctvom zamestnania) spĺňajú požiadavky na udelenie pobytových víz alebo v prípade, že prichádza do úvahy **iný občan EWR** (Európsky hospodársky priestor) či občan Rakúskej republiky, ktorý prevezme prehlásenie o ručení [Haftungserklärung]. Zmeny týchto životných okolností sa musia hlásiť úradu MA35 a v nutnom prípade sa musí požiadať o ďalšie povolenie k pobytu.

Po obdržaní „**Trvalého pobytu**“ [Daueraufenthalt - EG] sú tieto osoby pobytovo usadení a môžu byť vyhostení iba kvôli určitým trestným činom. Pri časovo ohraničených pobytových vízach a pri pobyte, ktorého doba je kratšia ako 8 rokov, zásadne by mali byť aj naďalej splnené požiadavky na udelenie víz.

Poznámky

1. Rodinní príslušníci (nezávisle od ich štátnej príslušnosti) sú manžel/manželka (tiež registrované partnerstvá), manželské a nemanželské deti (vrátane nevlastných a adoptívnych detí), do 21.roka života alebo aj staršie, ak im je poskytované výživné. Taktiež rodičom a svokrovcom, ak im je poskytované výživné.
2. Ďalší rodinní príslušníci (nezávisle od ich štátnej príslušnosti) sú napríklad druh/družka alebo ostatní rodinní príslušníci, ktoré majú s danou osobou dokázateľne blízky vzťah a majú zabezpečené životné náklady.
3. Smernica voľného sťahovania platí nie len pre všetkých 27 štátov, ale aj pre Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko. Z tejto smernice môžu ťažiť aj Rakúsky občania pre svojich rodinných príslušníkov a to v prípade, ak oni sami podľa smernice voľného sťahovania žili v jednej z menovaných krajín minimálne tri mesiace a vrátili sa naspäť do Rakúska. Prechodné obdobie pre občanov Bulharska a Rumunska platí výlučne len pre prístup na trh práce, nie pre povolenie k pobytu.
4. Osoby, ktoré sa do 31.decembra 2006 zahlásili k trvalému pobytu (Meldezettel) a zdržiavajú sa aj naďalej legálne na území Rakúska, nepotrebujú povolenie na pobyt. Ich zahĺsenie k trvalému pobytu platí naďalej ako povolenie na pobyt.
5. Trvalé pobytové karty (Daueraufenthaltskarte), ktoré boli vydané pred 1.1.2010, platia naďalej ako pobytové karty (Aufenthaltskarte). Napriek tomu, pri splnení hore uvedených požiadaviek, doporučujeme po piatich rokoch podať novú žiadosť o trvalú pobytovú kartu, aby ste si zabezpečili právo trvalého pobytu.

POZOR!!!

Tým, že hore uvedené informácie boli skrátené, prosíme vás, aby ste sa presne informovali na Magistráte 35, na úrade práce (AMS) alebo u nás - v Centre pre migrantov a migrantky. Chceme vás ešte upozorniť, že napriek precíznemu spracovávaniu sa chyby stávajú. Preto za tieto informácie neručíme. Ďalšie informácie k tejto téme nájdete aj v nasledujúcich tlačivách, ktoré môžu prípadne obsahovať výhodnejšie ustanovenia.

Männer und Frauen: 1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 712 56 04 http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at	Frauen: 1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/6/2/10 Tel: 982 33 08 http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at
Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice sowie der Magistratsabteilung 17 gefördert.	
 Arbeitsmarktservice Wien	 StoDt+Wien Wien ist anders. WIEN IST VIELFALT. MA 17